

Langtidsplan 2018-2021

Oslo og Omland Friluftsråd

Kort om OOF

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) ble opprettet i 1936 og er, i henhold til vedtektene, «et samarbeidsorgan for frivillige organisasjoner med formål å arbeide for friluftsliv og naturvern, herunder sikring og bruk av friluftsområder i Akershus, Buskerud, Oppland, Oslo og Østfold. OOF arbeider for at alle kan drive friluftsliv som helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen for øvrig»

Per mars 2018 er 16 kommuner, to fylkeskommuner og 43 organisasjoner medlem i OOF (oversikt over disse finnes under 1.6).

OOF er medlem av Friluftsrådenes Landsforbund (FL), Det Norske Skogselskap (DNS), FNF Oslo, FNF Akershus, Oslofjorden Friluftsråd og Forest Stewardship Council (FSC).

Innhold

1	OM OSLO OG OMLAND FRILUFTSRÅD	4
1.1	VISJON	4
1.2	ARBEIDSSOMRÅDER FOR PERIODEN	4
1.3	FORMÅLSPARAGRAF	4
1.4	STYRINGSDOKUMENTER	4
1.5	GRUNNLAGSDOKUMENTER, POLITISKE FØRINGER OG ANALYSER	4
1.6	ORGANISASJON OG ØKONOMI	5
2	UTFORDRINGER OG MULIGHETER FOR FRILUFTSLIVET	7
2.1	BEFOLKNINGSVEKST OG ENDRINGER - ØKTE SOSIALE FORSKJELLER - ØKTE FOLKEHELSEUTFORDRINGER	7
2.2	KLIMAENDRINGER - NYE UTFORDRINGER I MARKA	8
2.3	BEFOLKNINGSVEKST - ØKT PRESS PÅ FRILUFTSOMRÅDENE I MARKA OG I BYGGESONEN	8
2.4	BYGGESONEN - TILGANG TIL GRØNNE OMRÅDER	10
2.5	KUNNSKAP, FORMIDLING OG LÆRING	11
2.6	FRILUFTSLIVETS ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER	12
3	OOF'S ARBEIDSSOMRÅDER - MÅL OG TILTAK	13
3.1	MARKA – MARKAGRENSA	13
3.2	BYGGESONEN – GRØNTSTRUKTUR I MEDLEMSKOMMUNENE	14
3.3	OPPLÆRING – AKTIVITET - BRUKERE SOM TRENGER DET MEST	15
3.4	FRILUFTSLIVETS ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER	16
3.5	OOF'S ORGANISASJON – KOMPETANSE – ØKONOMI	16

1 Om Oslo og Omland friluftsråd

1.1 Visjon

OOF's visjon for perioden 2018-2021 er: **Friluftsliv for alle**

OOF har siden 1936 hatt og vil ha en sentral rolle som forsvarer av marka og grønne områder i byggesonen. Markaloven ble vedtatt i 2009, den er akseptert og for det meste etterlevd, men for å sitere Erik Sture Larre: «Kampen tar aldri slutt». Det er stort behov for å være årvåken og si fra når det foreslås tiltak eller regelendringer som ikke er i tråd med markaloven eller markalovens intensjoner.

OOF slutter seg til den offentlige definisjonen av friluftsliv, senest lagt til grunn i Stortingsmelding nr. 18 (2015–2016): *Friluftsliv – Naturen som kilde til helse og livskvalitet*: «Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse.» Med det forstås at aktiviteten foregår i naturen, parker eller andre grøntområder i byer og tettsteder. Det åpner for et stort mangfold av aktiviteter og områder for utøvelse.

1.2 Arbeidsområder for perioden

- Marka – markagrensen
- Byggesonen – grønnstruktur
- Opplæring – aktivitet – brukere som trenger det mest
- Friluftslivets økonomiske rammebetingelser
- OOF's organisasjon – kompetanse – økonomi

1.3 Formålsparagraf

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er et samarbeidsorgan for frivillige organisasjoner med formål å arbeide for friluftsliv og naturvern, herunder sikring og bruk av friluftsområder i Akershus, Buskerud, Oppland, Oslo og Østfold.

OOF arbeider for at alle kan drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen for øvrig.

1.4 Styringsdokumenter

Langtidsplanen viser hvilke prioriterte mål og tiltak OOF vil arbeide for å søke og gjennomføre i planperioden 2018-2021.

Basert på Langtidsplanen 2018-2021 utarbeider OOF handlingsplaner som angir konkrete mål og tiltak OOF prioriterer det enkelte år. OOF har egne vedtekter med formålsparagraf.

1.5 Grunnlagsdokumenter, politiske føringer og analyser

Grunnlagsdokumenter:

- Vedtekter i OOF
- Markaloven (2009)
- Forskrift om skogbehandling og skogsdrift for Marka (1994)
- Naturmangfoldloven (2009)

Politiske føringer sentralt og regionalt:

- NOU 2013:10 Naturens goder - om verdier av økosystemtjenester (Klima- og miljødepartementet 2013)
- Folkehelsemeldingen - Mestring og muligheter. Stortingsmelding 19 (Helse- og omsorgsdepartementet 2014-2015)
- Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet. Stortingsmelding 18 (Klima- og miljødepartementet 2015–2016)
- Natur for livet - handlingsplan for naturmangfold. Stortingsmelding 14 (Klima- og miljødepartementet, 2015-2016)
- Flerbruksplan for Oslo Kommunes skoger, Oslo Kommune
- Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (2015), Oslo kommune og Akershus Fylkeskommune
- Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016-2030, Akershus Fylkeskommune
- Behovsplan for idrett og friluftsliv 2017-2027, Oslo Kommune

Analyser og egne føringsdokumenter:

- Håndbok for markaloven (OOF 2011)
- Rapporten: Friluftsliv for alle? (OOF 2011)
- Visjon, mål og anbefalinger for Marka (OOF 2012)
- Samfunnsøkonomiske virkninger av friluftsliv (Vista Analyse AS 2016)
- Innspill til Stortingsmelding 18, Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet fra FL, DNT og Norsk Friluftsliv, 2016.

1.6 Organisasjon og økonomi

Medlemmer

Følgende er medlemmer i OOF pr. februar 2017:

Fylkeskommuner:

- Oslo
- Akershus

Kommuner:

- Asker
- Bærum
- Enebakk
- Gjerdrum
- Jevnaker
- Lier
- Lørenskog
- Nannestad
- Nittedal
- Oppegård
- Oslo
- Ringerike
- Rælingen
- Røyken
- Skedsmo
- Ski

Organisasjoner:

- Akershus Krets av Natur og Ungdom
- Akershus Skikrets
- Arbeidernes Jeger- og Fiskerforening
- Bondeungdomslaget
- Bygdelagssamskipnaden i Oslo
- Bærekraftig Follo
- Bærum Natur- og Friluftsråd
- Bærum Velforbund
- Den Norske Turistforening Oslo og Omegn
- Det Norske Skogselskap
- 4 H Akershus og Oslo
- Fortidsminneforeningen avdeling Oslo og Akershus
- Framfylkingen i Oslo
- Frognerparkens Venner
- Frogmarkas Venner
- Kjekstadmarkas Venner
- Lillomarkas Venner
- Maridalens Venner
- Miljøforeningen Akerselvas Venner
- Naturvernforbundet i Bærum
- Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
- Norges Jeger- og Fiskerforbund, avd. Akershus
- Norges Jeger- og Fiskerforbund, avd. Oslo
- Norsk Organisasjon for Terrensykling Oslo og Omegn
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Oslo og Akershus
- Oslo Bedriftsidrettskrets
- Oslo Elveforum
- Oslo Idrettskrets
- Oslo Krets av Natur og Ungdom
- Oslo og Omland Sopp- og Nyttevekstforening
- Oslo Skikrets
- Oslo Velforbund
- Oslofjordens Friluftsråd
- Oslomarkas Fiskeadministrasjon
- Oslospeiderne av Norges Speiderforbund
- Ringerikes Turistforening
- Romerike Krets av Norges Speiderforbund
- Selskabet for Oslo Byes Vel
- Skiforeningen
- Syklistenes Landsforening
- Sørmarkas Venner
- Østensjøvannets Venner
- Østmarkas Venner

OOF og kommunene

OOF representerer, gjennom kommunene som medlemmer, hele markaregionen. Regionen omfatter ca. en fjerdedel av Norges befolkning.

OOF bidrar med innspill til planer og opplæring og aktiviteter for å styrke friluftsliv og ta vare på naturverdiene.

I de foregående periodene har OOF gitt medlemmene dokumenter som "Håndbok for markaloven", "Friluftsliv for alle?" og "Visjon, mål og anbefalinger for Marka".

OOF og organisasjonene

OOF har en stolt historie og har vært en viktig aktør i arbeidet med å sikre Marka til bruk for befolkningen. OOF har oppnådd dette ved et åpent og godt samarbeid med organisasjonene.

OOF er medlem av og deltar i styrene i Forum for natur og friluftsliv i Oslo og Akershus. FNF-koordinatorene i Oslo og Akershus har kontor plass hos OOF.

OOF er medlem av Friluftsrådernes Landsforbund på lik linje med de 21 interkommunale friluftsrådene i Norge, og vi støtter opp om FL's arbeid for å styrke friluftslivet og FL som organisasjon.

OOF og samarbeidet med idretten

Barn som vokser opp med friluftsliv velger ofte idrett i barne- og ungdomsårene. Idretten gjør en stor innsats overfor barn og unge. Idrett kan være en døråpner mot friluftslivet. Frafallet i idretten er stort i ungdomsårene og for mange blir friluftsliv en videreføring av idrett. Idrett som kan innpasses i Marka er likestilt med friluftsliv og naturopplevelse. OOF skal i saker ikke ta stilling til idrettens behov for anlegg eller aktiviteter, men vurdere hvorvidt eventuelle anlegg eller aktiviteter kommer i konflikt med friluftslivets interesser. Det er viktig at OOF har god kontakt med idretten i slike spørsmål og at en så langt som mulig søker å forene friluftslivets og idrettens interesser.

OOF-informasjon internt og eksternt

Medlemmene i OOF er bredt sammensatt og har ulike interesser og behov. Medlemmene er organisasjoner og kommuner med ulik størrelse og i mange tilfeller ulik innfallsvinkel til friluftslivet. Medlemmene vil ha ulike behov for informasjon og samarbeid med OOF. OOF har en egen hjemmeside, *Marknytt.no*, og er på Facebook.

OOF har en viktig rolle i å påvirke opinionen og bidragsytere. OOF gir ut *Friluftsnytt*, sammen FNF Oslo og FNF Akershus. Dette har vært en suksess.

Økonomien i OOF

OOF finansieres først og fremst gjennom offentlig støtte. Det er nødvendig å tenke langsiktig for å sørge for en sikker økonomi.

Statlig administrasjonsstøtte som fordeles gjennom FL og medlemskontingenten fra kommuner/fylkeskommuner er en viktig del av OOF's inntekter. Kontingenten er basert på antall innbyggere.

Opplæringsaktiviteter som OOF gjennomfører er for det meste finansiert via prosjektmidler. Disse midlene er ikke forutsigbare og må søkes om fra prosjekt til prosjekt, noe som er et tidkrevende arbeid.

2 utfordringer og muligheter for friluftslivet

2.1 Befolkningsvekst og endringer - økte sosiale forskjeller - økte folkehelseutfordringer

Regionen er i sterk utvikling, og befolkningsveksten medfører endringer i befolkningens sammensetning med for eksempel flere innvandrere og flere eldre.

Friluftsliv er den vanligste formen for fysisk aktivitet i Norge. Samtidig vet vi at aktivitetsnivået i deler av befolkningen har falt de siste 20 årene, og vi må arbeide for å aktivisere de gruppene som er

mindre aktive. Målet er at flest mulig utøver friluftsliv på jevnlig og varig basis, på et aktivitetsnivå som imøtekommer helsemyndighetenes anbefalinger. Det er godt dokumentert at utøvelse av friluftsliv bidrar til bedre fysisk og psykisk helse.

Naturen er en viktig kilde til helse og livskvalitet og en sentral del av norsk friluftsliv, kulturarv og nasjonal identitet. Helsemyndighetene peker på at Norge både sosialt, økonomisk og helsemessig er blitt et land med større ulikheter. Friluftslivet har derfor fått en stadig større plass i offentlig folkehelsearbeid og norsk helsepolitikk. Det er ikke bare friluftslivets egenverdi som trekkes fram, men de økonomiske mulighetene som ligger i friluftslivet knyttet til bedring av folkehelsen. Imidlertid er det et stort gap mellom myndighetenes forventninger og offentlige bevilgningene som gis til friluftslivsformål.

2.2 Klimaendringer - nye utfordringer i Marka

Klimaendringene gir nye utfordringer for friluftslivet på flere områder.

Antall dager med muligheter for skigåing har gått ned i Marka generelt og i de lavereliggende områdene spesielt.

Det blir lengre barmarksesong og kortere skisesong i tillegg til en større og mer utfordrende mellomsesong.

Sammen med høyere temperaturer og økt nedbør som regn, har dette mange steder ført til slitasje i terrenget. Endringer i klimaet endrer bruken av Marka.

Klimaendringene øker behovet for tilrettelegging og omlegging av stier og skiløypetraseer fordi terrenget blir våtere og slitasjen større. Mindre snø om vinteren gir behov for omlegging av skiløyper til mindre våte traseer og traseer som kan prepareres selv med et lite snødekke. Slik tilrettelegging må gjøres slik at det skåner terrenget og naturen i Marka. Tilretteleggingen må også innrettes for å bevare naturopplevelseskvalitetene, samtidig som den bidrar til økt bruk av Marka sommer som vinter.

Det er også behov for produksjon av kunstsnø på enkelte steder hvor det er aktivitet eller på tilførselstraseer for å komme inntil mer snøsikre løyper lenger inn i Marka.

Mindre tele gjør at skogbruket får større utfordringer for å unngå at det blir spor i terrenget og skader på sti- og løypenettet.

Samlet sett vil endringer i klimaet resultere i utfordringer og dilemmaer. Snøproduksjon kan oppfattes som støyende særlig når det skjer nær boligområder. Dette er samtidig tiltak som gir stor glede og er til nytte for mange brukere. De tiltak som gjennomføres for å møte klimautfordringene må balansere de hensyn som markaloven skal ivareta.

2.3 Befolkningsvekst - økt press på friluftsområdene i Marka og i byggesonen

Oslo kommune har lagt til grunn en vekst på 13,6 % i perioden 2017 til 2028 og Akershus har lagt til grunn en vekst i perioden 2016 til 2031 på 29 %.

Befolkningsveksten fører til økt press på arealene for bygging av boliger og infrastruktur. Lett tilgang til Marka og grønne områder i byggesonen er en premiss for å kunne utøve friluftsliv og et viktig grunnlag for rekreasjon. Særlig viktig er det for barn, eldre og innvandrere at de har lett tilgang til grønne områder, tett på der de bor.

For å sikre Marka og markagrensa mot utfordringene om økende urbanisering og befolkningsvekst, er det positivt med fortetting i tilknytning til kollektivknutepunkter i kommunene. Fortetting betyr samtidig at presset på de grønne arealene i byggesonen og særlig i fortettingsområdene vil øke. Dette er en stor utfordring.

Marka og markagrensa - forvaltning og bruk av skogen

Et viktig mål med den vedtatte regionale areal- og transportplanen for Oslo og Akershus er å redusere presset på Marka og andre større friluftslivsområder. Planen legger vekt på fortetting langs banestrekningene. Samtidig har vi sett at det er et visst press på å fortette langs banestrekninger i Marka, jf. sommerens (2017) forslag om å endre markagrensa langs Gjøvikbanen i Nittedal og Lunner.

De siste åra har markagrensa vært gjenstand for praktiske justeringer iht. intensjonen i markaloven. Det betyr at det ikke lenger er områder innenfor markagrensa som kan legges utenfor, uten at markaloven må endres.

Biologisk mangfold, økosystemene og geologi må tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at naturen fortsatt gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, også i framtiden.

Det er et press på utvidelse av hytter og bygging av anneks, noe som kan være negativt for friluftslivet, om det skjer i 100 m-beltet nær vann og vassdrag. Det har også vært en uheldig økning av bilkjøring på enkelte av veiene nord i Marka de siste årene. Det ordinære skogbruket i Marka har skoglovgivningen og markaforskriften som ramme. Skogen i Marka skal forvaltes og drives på en bærekraftig og miljøvennlig måte, med avgjørende vekt på hensynet til biologisk mangfold, landskap, natur- og kulturverdier, friluftsliv, naturopplevelse og idrett.

I 2017 ble ny markaforskrift sendt ut på høring. Den ble svært negativt mottatt blant medlemsorganisasjonene i OOF som samlet seg om en felles uttalelse oversendt til Landbruks – og Matdepartementet med kopi til Klima – og miljødepartementet. Uttalelsen legger særlig vekt på at meldeplikt og klagerett fortsatt må gjelde næringshogst, også næringshogster under 10 dekar.

Marka skal være viktig og relevant for friluftsliv, naturopplevelse og fysisk aktivitet knyttet til forskjellige markarelaterte idrettsaktiviteter. Det er derfor viktig med lett tilgang til Marka gjennom turveiforbindelser, god kollektivtransport og parkeringsmuligheter.

Målrrettede tilretteleggingstiltak i markas randsoner, turveier inn i og informasjon om Marka, vil gjøre det enklere å ta i bruk Marka.

Flerbruk i Marka - behov for tilrettelegging.

Marka skal være et fristed der menneskene skal kunne oppleve naturens stillhet og ro og drive friluftsliv og idrett. Vi skal ta vare på naturen, markakulturen og kjempe for friluftssinteressene i regionen.

Befolkningsvekst og utvikling i tradisjonelle og nye friluftslivs- og idrettsaktiviteter bidrar til at flere tar Marka i bruk på ulike måter. Økt bruk og enkelte nye former for friluftsliv og idrett kan føre til flerbruksutfordringer, eks sykling på stier, rulleskigåing og sykling i stor fart på veiene. Ønske om å få flere til å bruke Marka, fører til økt behov for tilrettelegging, særlig i avgrensede områder i randsonen. Det er viktig at områdene er avgrensede slik at også urørte områder beholdes i randsonen.

Balansert tilrettelegging – hensynsfull flerbruk i Marka

Markabrukere søker stillhet, ro og naturopplevelser på ulike måter, med behov for forskjellig grad av tilrettelegging. Det er mangfoldet av opplevelsesmuligheter som gjør Marka unik med sine turstier, turveier, skiløyper, serveringssteder, dyreliv, villmark, kulturverdier og «eventyrskoger».

Det er ønskelig og nødvendig med, og behov for, ulike tilretteleggingstiltak som bygging av turveier, turstier, skiløyper, friluftsporter, utbedring av stier med eks klopplegging og gangbaner i myrer og våte partier for å;

- redusere slitasjen på og ødeleggelsen av naturen som følge av økt bruk av stier og terrenget. Behovet er særlig stort i nærområdene.
- gjøre det mulig og enklere for flere å komme ut i Marka. Dette gjelder særlig for den økende andelen av befolkningen som av ulike årsaker har mangelfull friluftslivskompetanse.

Tilretteleggingen skal ikke være mer omfattende enn nødvendig. Viktige naturverdier og muligheter for naturopplevelse skal ikke ødelegges. Markaloven har som formål å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Disse tre hensynene er sidestilt. Hensynet til å fremme og tilrettelegge for idrett er avgrenset til å gjelde idrett som kan innpasses og som er naturlig å drive utendørs i Marka.

Behovet for tilrettelegging er størst i randsonen, og avtar innover i Marka. Sterk tilrettelegging skal skje i klart avgrensede områder, eller friluftsporter.

Det er positivt med et allsidig flerbruk i Marka. Viktige forutsetning for et godt og berikende flerbruk er at aktivitetene tar hensyn til at ulike brukere føler seg trygge.

Balansert tilrettelegging og hensynsfull flerbruk kan innfris gjennom god dialog mellom organisasjonene, skogeierne, kommunene og staten.

Samarbeidsforum for sykling i Marka har vist hvordan dette kan gjøres på en praktisk måte. I Samarbeidsforumet har deltagende organisasjoner i regionen identifisert de viktigste utfordringene for sykling i Marka og gjennomført tiltak som holdningskampanjer og lignende.

Markas eldre dammer og fløtningsanlegg – en utfordring

Vann og vassdrag har stor friluftslivsverdi i Marka. Dit søker folk på turer, sitter ned og tar rast. Nye krav fra NVE om damsikkerhet og flomsikring gjør at mange damanlegg står i fare. Eksempler fra de siste årene viser at gamle dammer og fløtningsanlegg er nedslitte og at det er ønskelig å legge ned anleggene. Dette kan medføre store endringer på naturmiljøet og ulemper for friluftslivet. Det blir derfor viktig å se nærmere på denne utfordringen i Marka.

2.4 Byggesonen - tilgang til grønne områder

I byggesonen er det særlig viktig å få på plass en sammenhengende grønnstruktur med turveier og naturområder og ferdselsårer mellom fjorden, byggesonen og Marka.

Fortetting - økt press på grønne arealer

I Areal og transportplanen for Oslo og Akershus lanseres begrepet «Grønn linje», som er en linje som skal trekkes rundt stasjonsområdene og markerer en grense for utbygging mot eksisterende grønne arealer. Det er svært viktig at en slik Grønn linje blir realisert.

Satsing på grønne arealer - bedre folkehelse

Mange kommuner lager nå gode og ambisiøse planer for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Sentralt i planene står bedre folkehelse gjennom mer hverdagsaktivitet. Undersøkelser viser at jo nærmere folk bor et friluftsområde, jo oftere brukes det. Da ca.80 % av befolkningen bor i og ved byer og tettsteder, vil det å tilrettelegge for friluftsområder i folks nærmiljø, være det som gir størst gevinst.

Det er viktig at kommunene etablerer tette nettverk av turveier (maks 250 meter til nærmeste turvei, jf. Friluftslivsmeldinga), korte avstander til attraktive friluftsliv-/naturområder som er tilrettelagt slik at de dekker lokalbefolkningens behov, enten de er barn, unge, eldre, ikke-vestlige innvandrere eller funksjonshemmede.

Ta vare på naturmangfoldet

Det er viktig å ta vare på naturmangfoldet i byggesonen. De fleste av kommunene har gjort grundige registreringer av det biologiske mangfoldet. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har evaluert kartleggingen av naturtyper i regionen i en rapport fra 2014. Kartleggingsstatusen er god for de fleste av kommunene.

Departementet har satt i gang et prøveprosjekt der det biologiske mangfoldet skal registreres etter den nye NiN-malen.

Bedre infrastruktur - satsing på gange og sykkel

Nasjonal areal- og transportplan legger opp til at all trafikkøkning skal over på sykkel, gange og kollektiv.

Det er viktig og kommunene oppfordres derfor til å se helhetlig på infrastrukturen for gående og syklende, uavhengig om formålet er transport til arbeid og skole eller kun rekreasjon og/eller fysisk aktivitet.

2.5 Kunnskap, formidling og læring

Det er stort behov for kunnskap og formidling om naturens og friluftslivets betydning for befolkningens helse og velferd. Naturen, økosystemer og kulturlandskap er viktige arenaer for utdanning og opplæring, både i barnehage, skole, høyere utdanning og for uformelle former for læring. Læring vil være knyttet både til natur og miljø, stedsutvikling, lokale forhold og fysisk aktivitet. Grønne områder i byer og tettsteder og i nærheten av skoler og barnehager gir muligheter til friluftsliv, som er viktig både for helse, trivsel og læring.

Opplæring - inkludering - formidling

Friluftsliv er i stor grad lavterskelaktiviteter som er lite konkurransepreget og som i prinsippet kan motivere og inkludere hele befolkningen.

Friluftsliv er en godt egnet arena for inkludering og samhandling mellom ulike – også etniske-grupper i samfunnet.

Det er spesielt viktig å øke deltakelsen i friluftsliv for barn, unge, innvandrere og blant mennesker med funksjonsnedsettelse.

I OOF's opplæring deltar primært elever i mottaks- og voksenopplæringsklasser, grupper fra skolefritidsordningen og ulike organisasjoner og kommuner har også deltatt på opplæringsaktiviteter. Deltakere tilbys skigåing, snøforming, aking, kanopadling, matlaging, orientering, høsting, fiske, naturlære mm.

OOF arrangerer de fleste opplærings- og aktivitetsdagene på og med utgangspunkt i Frognerseieren friluftssenter

Frognerseieren friluftssenter

Erik Sture Larres Stiftelse til Friluftslivets Fremme leier Frognerseieren friluftssenter av Oslo kommune og er ansvarlig for løpende vedlikehold og oppgradering av senteret. Det er inngått en vederlagsfri avtale mellom stiftelsen og OOF som gir OOF ansvar for å drive pedagogisk virksomhet på stedet.

OOF har opparbeidet et rikholdig utstyrlager på senteret. Utstyret benyttes også til aktivitetsdager i elevenes nærmiljø, til ferieleir, friluftsskole eller til åpne arrangementer som markadagen, flerkulturell friluftsfest osv.

OOF benytter også friluftssenteret til medlems- og årsmøter og andre samlinger.

I august 2017 bisto OOF Erik Sture Larres Stiftelse med å realisere det første store kulturelle arrangementet på Frognerseteren Amfi. «Live i Marka» – to konserter med De Lillos og Kringkastingsorkesteret. Konsertene ble en stor suksess og et gjennombrudd for ønske om å etablere stedet som en unik kulturarena. Det er laget en dobbel CD og dobbel LP-plate for salg og en egen TV-sending. Friluftssenteret blir for det meste brukt av OOF.

2.6 Friluftslivets økonomiske rammebetingelser

I rapporten om «samfunnsøkonomiske virkninger av friluftsliv» som Vista Analyse har utarbeidet for Norsk Friluftsliv framgår det at det kan være mulig å oppnå gevinst, forsiktig anslått, opp mot 80 milliarder kr pr år, dersom den inaktive delen av befolkningen øker aktivitetsnivået.

Rapporten legger vekt på at anslagene er usikre, men «ikke mer usikre enn at det er gode grunner til å sette i gang tiltak, og sikre og tilrettelegge arealer for mer friluftsliv og fysisk aktivitet, spesielt i områder der folk flest bor».

Det er derfor av stor betydning at anlegg og tiltak for friluftsliv og tilskudd til friluftslivsaktiviteter blir prioritert i de statlige – fylkes- og kommunale budsjettene. Det må skapes forståelse i kommunene/fylkeskommunene for at de økonomiske rammene til friluftsliv må økes vesentlig fordi økt støtte til friluftslivet, er godt, forebyggende og lønnsomt folkehelsearbeid.

3 OOF's arbeidsområder – mål og tiltak

OOF's 5 arbeidsområder:

- Marka - markagrensa
- Byggesonen - grøntstruktur
- Opplæring – aktivitet – brukere som trenger det mest.
- Friluftslivets økonomiske rammebetingelser
- OOF's organisasjon – kompetanse - økonomi

3.1 Marka – markagrensa

OOF skal sikre og ta vare på Marka og markagrensa, dens natur- og kulturverdier. Marka gir muligheter for å kunne drive friluftsliv, fysisk aktivitet med gode opplevelser knyttet til natur, kulturlandskap og markakulturen.

Mål 1: Følge opp markaloven og sikre markagrensa

OOF skal i perioden:

- følge opp og påse at markaloven og annet lovverk som berører Marka etterleves og forvaltes på en god og betryggende måte.
- si klart fra når det foreslås tiltak eller regelendringer som ikke er i tråd med markaloven eller markalovens intensjoner.
- jobbe for at markagrensa ligger fast og utvide grensa der det er naturlig.

Mål 2: Marka skal være et friluftslivsområde for hele befolkningen

OOF skal i perioden:

- informere og motivere innvandrere og andre mindre aktive grupper om Markas muligheter som friluftslivsområde.
- arbeide for friluftsporter, turveier og lignende som gjør det enklere for ikke-vestlige innvandrere og andre grupper å bruke Marka.
- arbeide for god atkomst til Marka fra bostedene, med vekt på stier, turveier, kollektivtransport og utfartsparkering.

Mål 3: Tilretteleggingen skal være balansert, i tråd med markaloven og skje gjennom god dialog mellom brukergruppene

OOF skal i perioden:

- arbeide for god dialog mellom brukergruppene, organisasjonene, grunneierne og kommunene for å finne gode omforente løsninger på tilretteleggingen i Marka.
- arbeide for tilrettelegging som hindrer eller reduserer skade på naturen som følge av økt bruk av Marka og endringer i klima.
- arbeide for at annen tilrettelegging ikke skal være mer omfattende enn nødvendig, slik at en unngår å ødelegge viktige naturverdier og muligheter for naturopplevelse.
- arbeide for at tilretteleggingen skal være størst i avgrensede områder i Markas randsone og avta lengre inn i Marka.

Mål 4: Flerbruken skal skje på en sikker og trygg måte, i tråd med markaloven- ikke ødelegge verdifull natur og avklares gjennom god dialog mellom brukergruppene

OOF skal i perioden:

- ha en sentral rolle i løsningen av eventuelle flerbrukskonflikter i Marka.
- arbeide for at aktivitetene ikke medfører vesentlige skader på naturverdiene og at brukere føler seg trygge i Marka.

Mål 5: Naturmangfoldet skal styrkes

OOF skal i perioden:

- arbeide for at alternative former for kommersielt skogbruk med vekt på naturmangfold, naturopplevelse og friluftsliv, blir utredet og utprøvd i Marka.
- arbeide for at minst 10 % av arealet i Marka vernes mot skogbruk (Naturreservat etter naturmangfoldloven eller Friluftslivsområde etter § 11 i markaloven), under forutsetning av at vernet ikke hemmer friluftslivsaktiviteter når disse aktivitetene ikke er en trussel mot verneverdiene.
- støtte opp om arbeidet med å etablere Østmarka nasjonalpark.
- arbeide for at *Forskriften for skogbruken i Marka* (markaforskriften) gjelder for alle næringshogster og at meldeplikten inkluderer et godt informasjonsopplegg som sikrer reell medvirkning, og at organisasjonene har rett til å komme med begrunnede innvendinger som innebærer en klagerett.
- arbeide for at kunnskapsgrunnlaget om kulturverdiene og naturmangfoldet i Marka styrkes.

Mål 6: Klimaendringene utfordrer skiligheter og slitasje. Ulempene må reduseres.

OOF skal i perioden:

- samarbeide med kommunene og organisasjonene for å finne gode løsninger på klimautfordringene i Marka som ivaretar både naturen og friluftaktivitetene.

Mål 7: Verne om vann og vassdrag i Marka med deres kulturminner

OOF skal i perioden:

- Bidra til å hindre inngrep i 100-meters-beltet som reduserer opplevelsesverdien, vassdragsnaturen og de historiske verdiene.
- bringe fram et godt kunnskapsgrunnlag om dammer og fløtningsanlegg i Marka, med tanke på å bevare mest mulig av de kulturhistoriske verdiene og å ta vare naturmiljøet og friluftslivet i tilknytning til disse dammene og anleggene.
- Bidra aktivt i prosesser der det planlegges endring av dammer og fløtningsanlegg.

3.2 Byggesonen – grøntstruktur i medlemskommunene

OOF skal arbeid for å sikre at befolkningen har god adgang til turveier, attraktive friluftsområder og uberørt natur i sine nærområder, for naturopplevelse, rekreasjon, fysisk aktivitet og bedre helse.

Mål 1: Sikre god tilgang til grønne arealer

OOF skal i perioden:

- følge opp større planer som for eksempel kommuneplaner og fylkesplaner, VPOR-planer (Veiledende plan for offentlig rom), områdeplaner og lignende der overordnede planer for grønnstruktur og lignende legges.
- følge opp planer der grøntområder i kommuneplanene foreslås omregulert til annet formål.
- følge opp forslaget om "Grønn linje" rundt fortetningsområdene/knutepunktene.

Mål 2: Sikre en bedre infrastruktur for gange og sykling

OOF skal i perioden:

- arbeide for at kommunene lager gode og helhetlige planer for infrastruktur for friluftslivets ferdselsårer som turveier, sykkelveier, stier, snarveier og lignende.
- arbeide for sammenhengende nettverk av grønne korridorer og ferdselsårer mellom fjorden, byggesonen og Marka.

Mål 3: Styrke mulighetene for friluftsliv og fysisk aktivitet i nærmiljøet

OOF skal i perioden:

- følge opp kommunenes planer for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.
- arbeide for at innbyggerne har gode muligheter for friluftsliv og fysisk aktivitet utendørs i sine nærmiljø.
- arbeide for at særlig utsatte grupper har gode muligheter for friluftsliv og fysisk aktivitet i nærmiljø.
- arbeide for at kommunene vedtar at ingen innbyggere i kommunene har mer en 250 meter til nærmeste turvei eller friluftsområde.

Mål 4: Sikre naturmangfoldet i byggesonen

OOF skal i perioden:

- arbeide for at medlemskommunene utarbeider kommunedelplaner for naturmangfold. (Miljødirektoratet har et pilotprosjekt for øyeblikket.)
- arbeide for sikring av naturmangfold i viktige planer.

3.3 Opplæring og aktivitet – brukere som trenger det mest

Mål 1: Utjevne forskjeller i kunnskap om og ferdigheter i friluftsliv

OOF skal i perioden:

- tilby variert friluftslivsoplæring for nyankomne innvandrere som primær målgruppe.
- bidra til økt kunnskap om natur og friluftsliv gjennom våre pedagogiske opplegg og praktiske aktiviteter.
- formidle kunnskap om sammenhengen mellom naturopplevelser, friluftsliv og folkehelse
- videreføre og videreutvikle vårt opplæringstilbud for våre medlemskommuner i samarbeid med medlemsorganisasjonene.
- videreføre åpne arrangementer.

Mål 2: Videreutvikle Frognerseteren friluftssenter

OOF skal i perioden:

- benytte senteret som base for friluftaktiviteter og opplæring av prioriterte målgrupper med blant annet skidager, kanopadling, naturbasert læring, høsting, matlaging på bål m.m.
- videreutvikle pedagogiske opplegg.
- benytte senteret til møter, seminarer osv.
- sørge for stabile økonomiske rammer.
- videreformidle erfaringene med aktivitetene på senteret.

3.4 Friluftslivets økonomiske rammebetingelser

Mål 1: Bedre de økonomiske rammebetingelsene for friluftslivet i regionen.

OOF skal i perioden:

- skape forståelse i kommunene/fylkeskommunene for at støtte til friluftslivet er godt, forebyggende og lønnsomt folkehelsearbeid.
- arbeide for å øke de økonomiske rammene for friluftslivet i regionen.
- støtte og samarbeide med Friluftsrådernes Landsforbund for å få gjennomslag for å øke de statlige tilskuddene til friluftslivet

3.5 OOF's organisasjon – kompetanse – økonomi

Mål 1: OOF skal være et kompetansesenter og høringsinstans for Marka og byggesonen

OOF skal i perioden:

- avgi høringsuttalelser i større saker som gjelder Marka og byggesonen.
- gjennomføre møter, kurs og konferanser.
- være en støttespiller og organ for samordning og styrking av friluftslivet i regionen.
- profilere arbeidet overfor politikere og administrasjon i medlemskommunene.
- bidra til etablering av samarbeidsorgan for friluftsliv i kommunene hvor dette faller naturlig.
- delta aktivt i markarådet.
- revidere "Håndbok for markaloven".
- informere medlemsorganisasjonene og kommunene jevnlig, gjennom nyhetsbrevet "Friluftsnytt".
- benytte Facebook og lignende kanaler.
- lansere ny hjemmeside,
- besøke alle ordførere/rådmenn i medlemskommunene minst to ganger.
- holde et høyt kompetansenivå internt gjennom rekruttering og skolering av medarbeidere.

Mål 2: Sikre en forutsigbar og stabil økonomi for å trygge drift og prosjekter i OOF

OOF skal i perioden:

- ha god oversikt over organisasjonens økonomiske situasjon.
- arbeide offensivt for å sikre midler til drift og aktiviteter gjennom basis- og prosjektfinansiering, og holde seg oppdatert på hva som er tilgjengelig av mulig prosjektstøtte.
- arbeide for at prosjekter som går over flere år, får forutsigbare, flerårige tilskudd.
- synliggjøre verdien av økonomiske bidrag ovenfor de som finansierer organisasjonens drift og prosjekter.